

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет журналістики
Кафедра мови засобів масової інформації

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан факультету журналістики

проф. Іван КРУПСЬКИЙ

“12” вересня 2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Культура усного мовлення»

Галузь знань 06 журналістика

Спеціальність 061 журналістика

Освітня програма ОПП «Журналістика»

2022/2023 навчальний рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Культура усного мовлення» для студентів факультету журналістики Львівського національного університету імені Івана Франка спеціальності – 061 «Журналістика».

Укладач: Любов КОНЮХОВА, доцент, кандидат філологічних наук

Робоча програма схвалена на засіданні кафедри мови ЗМІ

Протокол № 02 від 05 вересня 2022 року

Завкафедри мови ЗМІ

проф. Марія ЯЦИМІРСЬКА

05 вересня 2022 року

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		<i>денна форма навчання</i>	<i>заочна форма навчання</i>
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 06 журналістика	Нормативна (за вибором студента)	
		<i>Рік підготовки:</i>	
Тем – 12 Змістових модулів –	Освітній рівень: Другий (магістерський)	2-й	-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання		<i>Семестр</i>	
_____ (назва)		1-й	-й
		<i>Лекції</i>	
Загальна кількість годин – 90	Спеціальність: 061 журналістика	8 год.	год.
		<i>Практичні, семінарські</i>	
		16 год.	год.
		<i>Лабораторні</i>	
			год.
		<i>Самостійна робота</i>	
		24 год.	год.
		<i>ІНДЗ:</i>	
Вид контролю: залік			

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення вибіркової дисципліни «Культура усного мовлення» є ознайомлення студентів із нормами усної мови та вироблення навичок правильної вимови звуків, правильного наголошування слів, удосконалення методики побудови текстів, призначених для усних ЗМІ.

Завдання курсу:

- 1) вивчити складники усної мови в ЗМІ;
- 2) засвоїти особливості побудови текстів для радіо й телебачення;
- 3) навчити студентів найважливіших орфоепічних норм та правил структурування текстів, призначених для озвучення;
- 4) навчити визначати причини авторських помилок;
- 5) ознайомити з базовою літературою навчального курсу

Після завершення цього курсу студент буде :

знати:

- 1) зміст основних понять, пов'язаних із усним мовленням;
- 2) особливості побудови тексту для усних ЗМІ;
- 3) особливості типових орфоепічних помилок;
- 4) психологічні причини авторських помилок;
- 5) найважливіші норми підготовки усного тексту.

вміти:

- 1) враховувати специфіку підготовки текстів для усних ЗМІ;
- 2) виявляти помилки в сучасних усних ЗМІ, вміти їх усувати;
- 3) редагувати тексти, призначені для радіо та телебачення;
- 4) у власній практиці зважати на специфіку норм усної мови.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Особливості вербального усного мовлення.

Тема 1. Диференціація писемної та усної форм української мови.

Тема 2. Норми культури усного мовлення.

Тема 3. Орфоепічні норми як основні в усному мовленні.

Тема 4. Лексичні норми усного журналістського мовлення.

Тема 5. Особливості використання морфологічних засобів у журналістських матеріалах.

Тема 6. Синтаксис усного мовлення.

Тема 7. Синтагмантичне та актуальне членування речень.

Змістовий модуль 2. Особливості невербального усного мовлення.

Тема 8. Техніка мови журналіста.

Тема 9. Параметри паралінгвістики в мовленні журналіста.

Тема 10. Види жестів.

Тема 11. Особливості поєднання вербального та невербального мовлення.

Тема 12. Вербальна та невербальна мова в усних різнотипних текстах.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
л		п	лаб	інд	ср	л		п	лаб	інд	ср	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Особливості вербального усного мовлення.												
Тема 1. Диференціація	8	2				4						

писемної та усної форм української мови.												
Тема 2. Норми культури усного мовлення.	8		2			4						
Тема 3. Орфоепічні норми як основні в усному мовленні.	8		2			4						
Тема 4. Лексичні норми усного журналістського мовлення.	8	2				4						
Тема 5. Особливості використання морфологічних засобів у журналістських матеріалах.	8		2			4						
Тема 6. Синтаксис усного мовлення.	8		2			4						
Тема 7. Синтагмантичне та актуальне членування речень.	8	2				4						
Разом – зм. модуль 1	14	6	8									
Змістовий модуль 2. Особливості невербального усного мовлення.												
Тема 8. Техніка мови журналіста.	8		2			4						
Тема 9. Параметри паралінгвістики в мовленні журналіста.	8		2			4						
Тема 10. Види жестів.	8	2				4						
Тема 11. Особливості поєднання вербального та невербального мовлення.	8		2			4						
Тема 12. Вербальна та невербальна мова в усних різнотипних текстах.	8		2			4						

Разом – зм. модуль 2	10	2	8								
Усього годин	24	8	16								

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Норми культури усного мовлення.	2
2.	Орфоепічні норми як основні в усному мовленні.	2
3.	Особливості використання морфологічних засобів у журналістських матеріалах.	2
4.	Синтаксис усного мовлення.	2
5.	Техніка мови журналіста.	2
6.	Параметри паралінгвістики в мовленні журналіста.	2
7.	Особливості поєднання вербального та невербального мовлення.	2
8.	Вербальна та невербальна мова в усних різнотипних текстах.	2
Разом		16

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Опрацювати рекомендовану літературу. Законспектувати окремі положення.	8
2.	Виконати завдання 7 – 32 з посібника Л. І. Конюхової «Українська мова в засобах масової інформації».	8
3.	Виконати тестові завдання 393 – 460 з посібника Л. І. Конюхової «Українська мова в засобах масової інформації».	8
4.	Відредагувати тексти, підготувати їх для усного мовлення (завдання 33 з посібника Л. І. Конюхової «Українська мова в засобах масової інформації»).	8
5.	Відредагувати тексти, підготувати їх для усного мовлення (завдання 37- 53 з посібника Л. І. Конюхової «Українська мова в засобах масової інформації»).	8
6.	Проаналізувати усне мовлення відомих журналістів та зробити висновки про чинники успішного мовлення.	8
7.	Підготувати наукову доповідь на тему «Чинники успішного мовлення журналістів».	10
8.	Підготувати журналістський виступ на суспільно важливу тему, застосовуючи вербальні й невербальні способи активізації уваги	8

	слухача.	
Разом		66

9. Методи контролю

Перевірка домашніх завдань, поточне оцінювання під час практичних занять.

11. Розподіл балів, що присвоюється студентам

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота												Контрольні заміри (пісумкові проєкти)	Сума
Змістовий модуль 1						Змістовий модуль 2						40	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12		
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5		

T1, T2 ... T12 – теми змістових модулів

Оцінювання знань студента здійснюється за 100-бальною шкалою (для екзаменів і заліків).

- максимальна кількість балів при оцінюванні знань студентів з дисципліни, яка завершується заліком, становить за поточну успішність 60 балів, на заліку – 40 балів;
- при оформленні документів за екзаменаційну сесію використовується таблиця відповідності оцінювання знань студентів за різними системами.

Шкала оцінювання: вузу, національна та ECTS

Оцінка ECTS	Оцінка в балах	За національною шкалою		
		Екзаменаційна оцінка, оцінка з диференційованого заліку		Залік
A	90 – 100	5	Відмінно	Зараховано
B	81-89	4	Дуже добре	
C	71-80		Добре	
D	61-70	3	Задовільно	
E	51-60		Достатньо	

Протягом семестру проводиться не менше двох модулів або колоквиумів чи контрольних робіт або інших видів контролю. Максимальна кількість балів, яка встановлюється для цих видів контролю, а також відповідність оцінок FX та F у шкалі ECTS,

у балах та національній шкалі визначається Вченими радами факультетів або кафедрами, які забезпечують викладання відповідних дисциплін.

12. Методичне забезпечення

Конюхова Л. І. Культура усного мовлення / Л. І. Конюхова. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2000. – 22 с.

13. Рекомендована література

Базова

- Борг Джеймс. Мистецтво говорити. Таємниці ефективного спілкування. Київ: Фабула, 2019. 394 с.
- Динікова Л.Ш. Українська мова за професійним спрямуванням (для студентів технічних спеціальностей). Навчальний посібник: навч. посібн. для студ. тех. спец. / Л.Ш. Динікова. – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2021. – 137 с. – Бібліогр. : с. 135.
- Конюхова Л. І. Основні норми української літературної вимови та наголошування / Л. І. Конюхова. – Львів : ПАІС, 2002. – 60 с.
- Конюхова Л. І. Українська мова в засобах масової інформації / Л. І. Конюхова. Львів: ПАІС, 2012. – 116 с.
- Конюхова Л. І. Засоби досягнення мовної економії в ЗМІ / Любов Конюхова // Вісн. Львів. ун-ту. Сер. журналістика. – 2017. – Вип. 42. - С. 288-292.
- Конюхова Л. І. Лексична креативність як вияв майстерності журналіста / Любов Конюхова // Вісник Національного університету «Львівська політехніка». – Серія «Журналістські науки». – 2019. – Вип. 3. – с. 149-155.
- Культура спілкування у журналістській практиці : навч.-метод. посіб. / укл.: Надія Бабич, Олеся Жук. – Чернівці : Букрек, 2012. – 160 с.
- І. Лебедь, Х. Білограць Заголовки публікацій у ЗМІ на прикладі газети «День» і журналу «Країна» // Вісник національного університету «Львівська політехніка». Вип. 4. 2020. – Львів: Національний університет «Львівська політехніка». – С. 63-67.
- Стівенс Мітчел Виробництво новин: телебачення, радіо, Інтернет. – К. : Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2008. – 407 с.
- Фаріон І. Українська норма: знищення, пошук, віднова. – Івано-Франківськ: Місто НВ, 2009.
- Яцимірська М. Г. Культура фахової мови журналіста. – Львів: ПАІС, 2004. – 331 с.
- Яцимірська М. Г. Сучасний медіатекст: політичні наративи, смисли і сенси, емоційні маркери. Вісник Львівського університету. Серія Журналістика. 2022. Випуск 50. С. 216–224.

Допоміжна

- Андерсон Кріс. Успішні виступи на TED. Рецепти найкращих спікерів. Київ: Наш формат, 2016. 256 с.
- Винницький В. Українська акцентна система: становлення, розвиток. – Львів, 2002. 173 с.

- Головащук С. І. Словник-довідник з українського літературного слововживання. – К.: Рідна мова, 2000. – 351 с.
- Коваль, А. (2021). «Цінності, стереотипи та маніпуляції у візуальній комунікації», Теорія та історія соціальних комунікацій, Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського, серія: Філологія. Журналістика, т. 32 (71), № 4, ч. 3, с. 155-161
- Конюхова Л. І. Підводка як важливий елемент новинного тексту / Любов Конюхова // Перспективи і тенденції розвитку ЗМІ в Україні та світі: збірник матеріалів звітної наукової конференції за 2020 рік (секція «Журналістики») упоряд. Андрій Яценко. Львів: Простір-М, 2021. – С. 87-89.
- Конюхова Л. І. Нові тенденції в структуруванні новинних заголовків у період російсько-української війни // Філософсько-психологічні аспекти духовності в діяльності громадських організацій // Збірник тез VII Міжнародної науково-практичної конференції / за ред. Л. В. Рижак. – Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2022. – С. 74-78.
- Маруховський, О. (2021). Етичні аспекти політичної журналістики як професійної діяльності, Київ, с. 5-6.
- Мозговий В. І. Українська мова у професійному спілкуванні. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 260 с.
- Орфоепічний словник української мови: в 2 т. – К.: Довіра, 2001. – Т. 1. – 955 с.
- Орфоепічний словник української мови: в 2 т. – К.: Довіра, 2001. – Т. 2. – 985 с.
- Сербенська О., Волощак М. Актуальне інтерв'ю з мовознавцем. – К., 2001.
- Фаріон І. Мова – краса і сила: суспільно-креативна роль української мови в ХІ – середині ХІХ ст.. – Л., 2007.
- Яцимірська М. Г. Сучасні виміри персвазивного тексту Збірник матеріалів звітної наукової конференції за 2020 рік «Перспективи і тенденції розвитку ЗМІ в Україні та світі» (секція «Журналістики»). Львів: Простір, 2021. с. – 124-131

14. Інформаційні ресурси

- Словники України - інтегрована лексикографічна система: Парадигма, транскрипція, фразеологія, синонімія, антонімія. – Український мовно-інформаційний фонд, 2001.
- Теледизайн: Мультимедійний довідник. – ПП «Рай», 2003.
- Українська мова в Інтернеті. – <http://www.novamova.com.ua>
- Українська мова: Енциклопедія / <http://www.litopys.narod.ru/ukrmova/um113.ht>
- Vesper – the free encyclopedia / <http://en.wikipedia.org/wiki/Vesper>

Розробила

доцент Любов Конюхова